

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národní Tiskarna“ telefon št. 85.

Novi ministrski predsednik in gospodarstvo na Kranjskem.

Burni časi, v katerih živimo, časi, ki razburjajo posameznika kakor tudi vse sloje in narode, rodili so nam razna prehajajoča ministrstva. Od dobe grofa Taaffeja bil jim je obstanek le za kratek čas odločen; niti jedno ni imelo take podlage, da bi se bilo moglo vzdržati in bi bilo načeloma vsaj nekoliko zavzeto, da se ublaži boj narodov in zagotovi mir, po katerem že tako koprernimo.

Najhuje in najobčutnejše pa je, da se je vsled teh nesrečnih političnih odnošajev morala odložiti rešitev nekaterih važnejših gospodarskih vprašanj. To tlači ogromno množico avstrijskih državljanov, zlasti našega poljedelca in obrtnika, da si ne more pomagati do boljšega materialnega obstanka.

Naj kdo reče kar hoče, istinit ostane vendar pregovor, „denar je sveta gospodar“. Gmotni položaj daje posamezniku, narodu in državi moč, denar uvrsti človeka in narod ali med višje ali med nižje tekmovalce. Moč, samostojnost in neodvisnost zajamčene so veliki nemški in ruski državi v njihovem bogastvu in v jedinstvu kulturnih načel. Takih odnošajev treba je tudi nam! V nas Slovencih, ki smo navezani v prvi vrsti na poljedelstvo, treba nam je pospeševati pred vsem razvoj kmetijstva malega obrtnika.

Na Kranjskem deluje v prvem obziru jako plodnosno kranjska kmetijska družba. Žal, da ima ista preomejen delokrog. Živnoredja in poljedelstvo napredovala sta v teku zadnjih let, in dospela do one meje, katero jima stavi stanje našega za poljedelstvo pripravljenega ozemlja.

Kajnt in žlindra nista v stanu sama — akoravno sta danes na dnevnem redu — rešiti gospodarskega vprašanja in našega kmeta.

Centralna uprava, zlasti poljedelsko ministrstvo, je imela sicer dobro voljo podpirati ta stebel države — in stanje našega

kmetijstva bi bilo gotovo boljše, ako bi se bili tudi uradi nižje vrste, pred vsemi naša deželna uprava, bolj zanimali za rešitev tega vprašanja, ako bi porabili vsako priliko, da iz lastnega nagiba kaj store, in da krepko podpirajo dotične namere družbe.

V tem oziru iznenadil nas je ukaz novega ministrskega predsednika z dne 20. januarja vsem deželnim vladam. Ta ukaz ali poziv meri naravnost na to, da imajo uradi dolžnost, čuvati nad vsem narodnim gospodarstvom in ga pospeševati. Z odprtimi očmi naj zasledujejo vse, kar ljudstvo teži, njihovo poslovanje naj postane sedaj plodnosno — ne pa ovirajoče. Za nas Slovence je posebne važnosti zadnji odstavek tega poziva. V tem je izrečeno, da noben uradnik pri izvrševanju svojega poklica ne sme ravnati po svojih narodnostnih ali političnih nazorih. Nepripravnost naj bo.

Vajeni smo bili do sedaj čuti iz ust višjih dostojanstvenikov tolažilne besede o ravnopravnosti, a skušnje, katere imamo, pokazale so nam, da je že slovenska vloga sama spekla tega ali onega uradnika tako, da je pustil isto dolgo nerešeno ležati ali pa jo je po moči za Slovence neugodno rešil. To je bila čestokrat tista obljubljena ravnopravnost, ki nam gre v smislu državnih temeljnih zakonov.

Z zgornjim odlokom pokazal nam je sedanji ministrski predsednik vsaj dobro voljo, ublažiti odnošaje in zagotoviti, da se bodo zakoni nepristransko izvrševali, da bodo pred zakonom res vsi jednaki, da bo za kmeta veljala ista pravica kakor za grofa.

Izvršujočim državnim organom odprto je tedaj široko polje koristnega delovanja za vse državljane, ob enem pa tudi deželnim in državnim zastopnikom, kateri naj varno sledijo temu delovanju v prid naši deželi.

V prvi vrsti se bode treba zanimati za osušenje ljubljanskega barja. To, iz gospodarskih in zdravstvenih ozirov važno vprašanje je bilo že pred leti godno, a vlade skušale so ga neprestano zavleči in ga spravljale v zvezo z drugimi vprašanji samo zato,

da se je odložilo. Eminentne važnosti za našo deželo so potem meljoracije družih pokrajin. Srce boli človeka, ako potuje po lepi naši deželi. Ob dolenski železnici vidiš od Višnje gore do Ponikev same mlake. Spodnji del Krke preplavlja lepo kostanjiško ravan, a kočevska Rinža ne pozna več svoje struge. Koliko plodonosnih travnikov in koliko pridelkov uničujejo vsakoletne poplave Pivke in Vipavčice na Notranjskem, Radomlje in Rače v moravškem okraju, koliko Sora in druge vode. Smelo trdimo, da se na tisoče oralov plodonosne zemlje in posestev uničuje po teh vodah! Strah in groza navdaja preplavljenca na Barju, v Kostanjevici, v Dobu in po drugih vaseh pri takih prilikah. — Poleg tega pa imamo še obilo hudournikov na Gorenjskem.

Za izboljšanje teh odnošajev pa se je vzlic velikemu meljoracijskemu zakladu bore malo storilo. I kdor je temu kriv? V prvi vrsti deželna vlada. Ista ovira ne samo ustanovitev tako imenovanega meljoracijskega urada za našo deželo, ampak dela tudi zapreke, da se poplavlbe po občinah ne morejo odstraniti. Za nas seveda ni denarja in dobre volje, ni tehnikov, ako pa se kdo oglasi, in naj bode še tolikanj sposoben — izgovorov je dovolj in vse ostane pri starem.

Po vseh bližnjih kronovinah ustanovljeni so take vrste uradi z zelo obširnimi delokrogom, le pri nas, ki ga tolikanj potrebujemo, ga i vlada ne ustanovi. Seveda, domač tehnik, ki ima srce za ljudstvo in ne samo za žep, ta ni vsposobljen. Domače tehnike se pošilja iz dežele; v tem ko se njihova mesta popolnjujejo s tehnikami, ki niso večši slovenskega jezika ali pa ostanejo prazna, dasi je gospodarstvo vseh dežel in držav, kakor vsak napredek, vezano neposredno na tehniko. To vidimo zlasti na Francoskem, ki je v tem oziru pred malimi leti še nadkriljevala vse druge države, ker so v nji tehniki oziroma obrtniki zavzemali prva mesta državnih voditeljev.

Razmere pri nas se ne bodo toliko časa spremenile in izboljšale, dokler ne dobimo svojega meljoracijskega urada. Le tem

potom bode mogoče delati racionalno in uspešno, in izboljšati položaj našega kmeta. Ako je tedaj našim poslancem v istini kaj na tem, da se deželna kultura povzdigne, store naj potrebne korake, da se odstranijo vse ovire in se že vendar jedenkrat ustanovi meljoracijski urad.

Treba nam je jednako drugim kronovinam izkoristiti dobroto državnega meljoracijskega zaklada na širši podlagi nego dosedaj, treba pa tudi, da si osiguramo podporo od strani državnih uradov na podlagi zgoraj omenjenega odloka, katerega prav toplo pozdravljamo, ker more postati koristen našemu gospodarstvu in sploh vsemu napredku v deželi, ako se izvrši.

Gorjanski.

Kutnogorske epistole.

(Po Havličku priredil za misleče Slovence J. F.)

(Dalje.)

VII.

V dokaz svoje trditve, da je naša cerkvena hijarhija popolnoma slična nekdanji židovski duhovščini za Jezusovih časov izbral si je Havliček prav prikladno zgodovinsko snov. Mislim, da ne bo napačno, da jo i jaz porabim, posebno zato, ker je vzeta iz zgodovine bratskega nam naroda. Mislim tudi, da ne bo škodilo, če bi naši ljudje nekaj več vedeli o jednom največih Čehov, o jednom najvzvišenejšem borilcu za svobodo in mučenikom svojega prepričanja — o Janezu Husu.

Ogromna večina češkega ljudstva je Husa po njegovi smrti na gromadi v Kostnici 6. malega srpana 1415. častila kot svetega moža. Kmalu potem pa je dobila klerikalna stranka z jezuiti na čelu premoč na Češkem in provzročila, da se je Hus polagoma vedno bolj pozabljal. Na Husovo mesto pa je postavila Janeza Nepomuka, v katerega mimo klerikalcev skoro noben češki izobraženec več ne veruje. Šele v začetku našega stoletja se je posrečilo genialnim rodoljubom, kakor Šafaříku, Palackemu, Jungmannu, Havličku itd., v obče

junakom. Za duhovnikom na levici kleči in moli krasna Bogomila. Roki ima sklenjeni in obrnjeni proti tlom, pogled pa ji je zamaknjen v vrh. Za Bogomilo stoji ribič. Na desnici duhovnika v ozadju pa se vidi slap Savice.

Na desni strani podstavka je drug relief, kaže slovo Črtomira od Bogomile po verz: „Kak' težka bridka ura je slovesa!“ Črtomir drži v rahlem objemu devico, ki plaka, sloneča na ljubimčevih prsih. Črtomir je vpodobljen v oklepu, s čelado na glavi in opasan s bojnim mečem. Bogomilo krije grška tunika. Na levici, v ozadju objemajočega se para trobi na rog Črtomirov vojščak, na desnici pa drži služabnik njegovega konja.

Ta spomenik je preračunjen za park. Kipar si ga misli sredi drevja; med skalami naj bi rasel naravni bršljan. Kipa Prešerna in vile naj bi bila iz bron, vse drugo iz belega mramorja.

III. načrt.

Izdelal Iv. Repič, akad. kipar na Dunaju.

Geslo:

„Slovenija“.

Na dveh ozkih in po obsegu najširših ploščah stoji tretja, ožja, jako debela plošča, ki je sestavljena iz debele, srednje in dveh tanjih, spodaj in zgoraj ležečih plošč. Na teh stoji še tretja debela, še ožja plošča, vrhu tega pa pravi četrkotni podstavek.

LISTEK.

Prešernov spomenik.

Ideja, da se postavi v osrčju Slovenije, v beli Ljubljani spomenik pesniku dr. Fr. Prešernu, se bo kmalu realizirala — beseda postane v kratkem marmor, ki bo naznanjal tujcem, da imamo tudi skromni Slovenci genije, ki sodijo v vrsto prvih svetovnih literatov, ter kazal našemu narodu, da ima sinove, na katere sme biti ponosen.

Ves slovenski narod zлага za ta spomenik, in minole dni je imela razsojevalna komisija že nalogo, oceniti sedmero tekmujočih modelov Prešernovega spomenika.

Šest slovenskih kiparjev je tekmovalo za čast, da izvrši in postavi spomenik dr. Prešernu. Šest umetnikov je doposlalo svoje načrte, ki se odlikujejo vsi po svoji resnobi ter so nam dokaz, da imamo tudi med kiparji mož, s katerimi smemo stopiti pred svet.

Jury je prisodila razpisanih dvoje častnih nagrad v znesku šeststo in štiristo kron akademičnima kiparjema g. Ivanu Zajcu in g. Alojziju Progarju. Načrt (štev. II.) g. Zajca pa se je zajedno priporočil glavnemu odboru v izvršitev.

V kratkem se razstavijo vsi načrti občinstvu na ogled. Ker pa se zanima za-

nje ves naš narod, naj podam tu kratke popise teh modelov. Res je sicer, da je beseda mrtva, in da tudi z najboljšim opisom ni možno podati prave slike teh umotvorov, vendar pa je že iz teh kratkih in površnih opisov razvidno, da so naši kiparji možje, ki se morejo smelo vsporejati z umetniki drugih Jugoslovanov.

I. načrt.

Izdelal Iv. Zajec, akad. kipar na Dunaju.

Geslo:

„Ako mrtve, omečite neusmiljeno srce“.

Na treh ploščah, katerih spodnja je debelejša od gorenjih tanjših dveh, se dviga mramornat podstavek, sestavljen iz dveh, drug na drugem ležečih in proti vrhu z zožujočih se kosov. Vrhu njih stoji bronasti kip.

Prešern — oblečen v vrhnjo, težko, malo odpeto suknjo s širokim, po tedanji modi ukrojenim zavratnikom — stoji skromno in mirno, držeč noge skoraj v vojaški poziciji. V desnici, dvignjeni do srede prs, drži gosje pero, v viseči levici pa ima na pol zaprto knjigo. Glava je, kakor pri vseh načrtih, seveda brez pokrivala. Pred podstavkom na najvišji plošči je obsekan kamen, na katerem sedi lepa goloroka Slovenka s pečo na glavi. Ob njej na levici stoji gol genij, zroč ji v obraz. Slovenka ima napol odprta usta kakor bi pela ali

klicala; z desnico, ki je naslonjena na bronast, ves podstavek ovijajoč venec iz bršljana, pa kaže na napis podstavka: Dr. France Prešeren.

II. načrt.

Izdelal Iv. Zajec, akad. kipar na Dunaju.

Geslo:

„Največ sveta otrokom sliši Slave.“

Na skalovitem, iz naravnih pečin zloženem podstavku, ki se dviga tudi glavni podobi za hrptom skoraj do višine glave, stoji Prešern v dolgi vrhnji, nekoliko odpeti suknji s širokim, s kožuhovino preoblečenim zavratnikom. Desnica drži v višini srede prs gosje pero, v viseči levici pa napol odprto knjigo, leva noga stoji nekoliko pred desno. Vrhu podstavka sedi vitka idealno lepa pevka vila, gola do naračja; noge so ji pokrite z valovito tančico, ki pada daleč navzdol ob osrednju in ob desni strani podstavka. Bujni, ves hrbet pokriva oči lasje ji vibrajo nalahko v zraku. Z desnico se dotika skale, levico v kateri drži zlato, z žarki obdano zvezdo, pa steza nad Prešernovo glavo. Izza ozadja podstavka in tesno ob njega levici raste mlada slovenska lipa.

Na levi strani podstavka je relief, predstavlja oči krst Črtomira po besedah: „V imenu krsti svete ga Trojice.“ Pred duhovnikom kleči gologlavi Črtomir, kateremu vlija na glavo z desnico duhovnik do pasu segajoče brade iz školjke vodo, levico pa ima stegnjeno blagoslovljajoče nad klečočim

povzdigniti žilavo češko ljudstvo in pripomoči tudi mojstru Husu do krvavo zaslužene časti in slave v ljudstvu. Danes govori in misli vsaki pravi Čeh le z največjim spoštovanjem o svojem Husu.

Nočem nikakor trditi, da se ne bi bil Hus v ničemer razlikoval od tedanje katoliške cerkve: toda to je gotovo, da je glavne stvari, katere so mu bile v prvi vrsti na srcu, učil čisto dobro katoliški, in da so bili njegovi tedanji protivniki večji „bogokletniki“ ko on, primerjajoč cerkev s človekom, „katerega glava je papež in telo zbor kardinalov“. Te definicije cerkve ne bo pripoznaval sedaj pač noben moder katolik.

Takrat so namreč ljudje verovali v nezmotljivost papežev, seveda le iz tradicije.

Pri tej priliki ne morem si kaj, da ne bi pridejal svoje opazke, namreč o tem, kako smo v tem oziru od one dobe „napredovali“. Kar so takrat verovali le iz pobožne tradicije, ukazuje nam to bula papeža Pija IX. iz leta 1870. Jeden izmed onih maloštevilnih škofov, kateri so se upirali tej buli, bil je Strossmayer, ki se je še najdalje in najtrdnje protivil temu tako protinaravnemu sklepu škofovskega koncila. Strossmayer se je protivil tudi oni buli papeža Pija IV. iz leta 1854, katera zapoveduje vero v brezmadežno spočetje Marije Device — in Strossmayer menda ni neverec in mislim tudi ne jeden najslabših katoliških škofov.

Nezmotljivost papežev! Že logika nas sili brez posebnega cerkvenega ukaza verovati v nezmotljivost vseh prejšnjih papežev, njihovih bul in cerkvenih koncilov, ker tega si vendar ne moremo misliti, da bi šele papeža Pia IX. razsvetlil posebni žarek modrosti sv. Duha. Ne bom tukaj razglabljal, če je bil sploh cerkveni koncil nezmotljiv, ko je sklenil to nezmotljivost. Molčim raje o tem, ker mi je „preveč visoko“. „Eine verfluchte Geschichte das“, rekel je čisto neki moj nekdanji profesor. Dovoljujem si samo prav pohlevno izraziti, da se mojemu ponižnemu razumu ta stvar vendar zdi nekako čudna, zamejena. Morda se godi tudi kakemu drugemu tako, toda to me nič ne briga.

(Dalje prih.)

V Ljubljani, 21. februarja Spravne konference.

Moravski oddelek spravnih konferenc je svoja posvetovanja prenehal, in bržčas se ne sestane k nobeni seji več. Glede notranjega uradnega jezika na Moravskem se ni moglo doseči nobeno zjedinenje, kajti Nemci in Čehi si stojte glede svojih načel na odločno nasprotnem stališču. Za Moravsko se je dosegel minimalen uspeh in sodi se, da se je vse konferiranje zaključilo s popolnim fiaskom. Seje pa ima še češki oddelek za uradni jezik pri avtonomnih oblastvih in glede volilne reforme za češki deželni zbor. Ko se dožene to dvoje, se razide tudi češki oddelek. Že danes je očitno, da spravne konference niso dosegle

(Söckel). Na tem je zopet nekaj čim bolj še zožujočih plošč, vrhu njih pa kip.

Prešern stoji v lahki, do kolen segajoči, zelo odpeti suknji. Prsa mu krije navaden telovnik. Glava je sklonjena nekoliko naprej. V desnici drži knjižico, levico pa ima sklonjeno na hrbtnu. Leva noga, upognjena v kolenu, stoji nekoliko pred desno, stegnjeno.

Na tretji, najdebelejši plošči celega podstavka stoji ženska. Z desnim kolonom je pokleknila na višje ležečo ploščo, levo nogo pa ima stegnjeno in le na prstih stoječo. V desni roki drži umetniški grb, ki je naslonjen na ploščo, na kateri kleči sama, v preko ramen goli levici pa dviga proti Prešernu lovorov venec. Idealizirana ženska je oblečena v tančico, padajočo ji z ramen, ki kaže oblike telesa skoraj nezakrite.

Na isti plošči, na kateri stoji leva noga ženske, sedita dva genija s perotmi, igrajoča se z globom.

Na pravem podstavku si je mislil kipar troje reliefov, ki so na modelu le skicirani: na levi je relief, katerega ime je kipar Julija (apoteoza), na desni krst pri Savici, na zadnji strani pa „Nezakonska mati“. Prednja stran kaže napis: Dr. Franc Prešeren in dekorativno vejico. Podstavek naj bi bil iz mramorja. Figure in reliefi pa iz bronu.

(Konec prih.)

tistega uspeha, kakoršnega so se nadejali nekateri, predvsem pa Koerber. Vlada bode morala vendarle sama lotiti se reševanja jezikovnih razmer za Češko in Moravsko, pravne konference so ji podale sicer nekaj materiala, a glede notranjega uradnega jezika ji ne bo možno najti poti, ki bi zadovoljila i Čeha i Nemca. Dunajski listi poročajo, da hoče takoj ob začetku drž. zbora predložiti jezikovni načrt za Češko in Moravsko, v katerem bo dognano tudi vprašanje notranjega jezika po želji — Čehov, toda to ni verjetno, ker Nemci bi začeli takoj novo obstrukcijo, ako bi se sprejel tak načrt. Bržčas si bo skušala vlada s parlamentom pomagati po Taaffejevem receptu: „Es wird fort gewurstelt“ tako dolgo, da spravi vsaj najnujnejše stvari pod streho, potem pa pošlje parlament domov. Možno pa je tudi, da razpusti takoj drž. zbor, in se ustanovi za nekaj časa doba absolutizma.

Zadnji Mahdijevoc.

Zadnji mahdijevski emir, kateremu se je po strašno krvavi bitki pri Om-Debrikatu posrečilo uiti, najposobnejši in najpogumnejši vojskovodja ubitega Mahdija, Osman Digma je tudi ujet in v Rosettu skupno z najstarejšim sinom Mahdija, Osmanom šejk Eddhinom zaprt. Po bitki pri Om-Debrikatu je hotel Osman Digma uiti na Arabsko. Toda v Suakinu so ga zasledili in 20 jezdecov na kamelah ga je ujelo v hribih Takarskih. Bil je bogat trgovec. Leta 1884 je angleško vojsko pod Mac Nielom skoraj do zadnjega moža pobil. Z njim izginje zadnji Angležem v Sudanu nevarni mož, in Angleži so lahko sedaj docela mirni, nekdanji strašni Derviši so brez vodje in povsem razoroženi.

Vojna v Južni Afriki.

Poročila z bojišč so postala nakrat jako gostobesedna in angleški listi poročajo dan na dan obširnejše vedno eno in isto, da general Cronje beži proti Bloemfonteinu, da pa ga pri tem train ovira in da Roberts preganja ter ga bo prisilil začeti odločilni boj. Roberts je razdelil svojo armado na več delov, ki sledé Buirom z raznih strani, da bi jih obkolili. In „Standard“ že poroča, da je general French odrezal Bure proti Bloemfonteinu. Ta list že prorokuje, da je Cronje izgubljen in da je zahodna armada Burov nehala biti. In tudi „Daily News“ poroča, da je Cronje obkoljen od vseh strani. Temu nasproti pa javlja Reutnerjev office, da stoji Buri še vedno v bližini Kimberleya ter se s svojih močnih utrdb nikakor ne dajo pregnati. V nedeljo ponoči je moral lord Roberts ustaviti vse premikanje svojih čet proti severu, ker se je zbal, da ga sovražnik, čegar pozicije so mu neznane, ne zvabi v past. Radi neprestnega dežja so pota nerabna, topničarstvo se ne more ganiti, konji in moštvo so utrjeni. Burski general Delaraj skuša od Kolesberga sem pritiskati na desno krilo Angležev. Značilno za vspeh Angležev je, da niso doslej vjeli ali ubili niti enega Bura ter da so se polastili le majhnega števila volov, ki vsled utrujenosti niso mogli dalje ter par vozov z živili, katerih imajo Buri v izobilju. Buri se umikajo v najboljšem redu polagoma tako, da je Angleže naravnost strah, ali ni beg Burov le navidezen in zavraten. Roberts je postal od nedelje jako previden. — O dogodkih ob Tugeli še doslej ni jasnih poročil. Angleži, ki so morali po tretjem ponesrečenem prestopu Tugele bežati daleč nazaj in zapustiti celo svoje taborišče, so se začeli zopet bližati Tugeli ter so zasedli zopet nekaj hribov, med temi tudi baje jako važni Hlangvane, s katerega dosežejo angleški topovi vrste Burov ob Kolensu. Pri Kolesbergu v Kaplandiji pa so Buri ujeli dva angleška bataljona.

Dopisi.

Iz selške doline, 18. februarja. Pred dvema letoma je prišel mož v našo mirno dolino ter raztresel vrečo semena po nji. Najbolj radodaren je bil za Česnjico, Železnike in tudi v Selce je padlo nekaj zrn. Tista vreča semena je imela listek, nalepljen z besedami: „Gospodarska organizacija“. Jako dobro, pametno, umestno, tudi kaljivo seme je bilo to. To pa le na zunanji pogled; pod mikroskopom najzadnje številke dá se videti v sredino tega semena. Analiza zdrave človeške pameti in razuma razkrije nam to ničvredno, k nam zaneseno seme. Pod

krinko gospodarske organizacije (katera je sama ob sebi potrebna, toda za sedaj še ne lahko izpeljiva) začele so se take pango, katere ji same ob sebi načelno nasprotujejo, n. pr. ali je to organizacija, če se v konsumnem društvu sistematično upeljuje pijančevanje? To je po našem skromnem mnenju deorganizacija. Gospodarska organizacija ni zato, da bi uničila druge stanove, kateri so prav tako potrebni pri pravem narodnem gospodarstvu, kakor tisti, ki se hočejo organizirati, in tudi to ni njena najlepša stran, da razdružuje ljudi, cele družine, kar zadnji čas lahko povsod opazimo. Organizacija tudi ni, če se kmet napeljuje k prevelikemu konsumiranju kolonialnega blaga, k čemur so ravno konsumna društva pripomogla s tem, da so začela slabo blago ceno prodajati. (Izguba se je že pokrila na kak način, saj je dosti raznih fondov.) Namen organizacije bil bi napeljevati ljudstvo k štedenju in umnemu gospodarstvu brez opolzljih spekulacij. Ko bi predniki kolovodij ne bili štedili, bi oni danes ne mogli kozolcev preobračati in bili bi gotovo tam, kjer jih zdaj ni. Kar so konsumna društva vse započela, to je res nekaj kaosa vseh neumnosti. Ko bi se nam ljudstvo ne smililo, pustili bi vse te njih slavne naprave v miru, ker pozitivno bi se lahko reklo, da bi vsi svedci tako vstali in vrtali, da bi bilo polno lukenj, v katere bi polagoma ta slavna organizacija vse stresla in se ne prikazala več na dan. Svedci pa bi od samih dobrot snedli drug drugega.

Ustaviti pa se moramo nekoliko pri neki drugi točki te organizacije. Gotovi moške trpe na „Grössenwahn“. Zasnovali so odpomoč proti nesreči po ognju, nekako zavarovalnico. Verjeti nisem hotel, ko sem čul to novost, a slišal sem moža, ki je zraven, da je res.

Kar tako-le se bodo zavarovali:

Vsak bode plačal nekaj v blagajno, da se nabere fond. (Kdaj?) Če pa v kratkem pogori, navozili mu bodo peska, apna, lesa (kdo pa bode plačal, opeko ali škrlj se ne dobi zastoni), in tako lepo mu bodo pomagali (delavce in drugo bode sam lahko plačal) zidati hišo. Zgodilo se bode, da bode sedel ta pogorelec med drugimi zavarovanci, kateri so mu pomagali do nove hiše. (Seveda v konsumnem društvu pri kozarci pristnega petijota se bode vršilo vse to.) Pogorelec se bode zbesedil z jednim ali še večimi in moške zavarovanci mu bodo zabrusili v obraz: Le tiho bodi, jaz sem ti dal to, jaz to. Tako mu bodo po vrsti vsi narekovali, da so mu „ubogajme“ zidali hišo. Mož bode sram, in vpraša se, ali se ne bode zbrisal iz „odpomoči“. To je jedno. Vzemimo pa, da pogori vsa vas, morda ravno Česnjice ali Selca, škode bode na stotisoče, ali bode domača odpomoč mogla le 99% povrniti škode? Nikdar. Par tisočev ne bode stotisočev poplačalo. Čudežev menda ne bode delali kakor Jezus s kruhom in ribo. Pogori pa tudi lahko posamezna hiša, če nesreča hoče, več po vrsti, in se ne bodo morda kmetje naveličali dajati in le dajati?! In to se lahko zgodi, ker gospodarska organizacija na Česnjici nima sklenjene pogodbe z elementarnimi neizgodami. In če dobi pogorelec samo nekaj materiala, kje bode pa denar dobil? Pri zidani pa je treba denarja in zopet denarja. Če se bode pa fond izplačeval, se pa ne bode nikdar kaj prida nabralo.

Vse, kar ste storili, je bil korak za korakom nepremišljenost, katere se bode kmalu bridko maščevala. Največja blaznost pa je ravno opisana zavarovalnica. Ta utegne postati usodepolna za svedrce. Nekako dve leti ali pa že več cvete to svedrstvo, pa vendar ne vidimo nikjer še tistih koristij, ki se in so se obljubovale. Le ta odpomoč bode morebiti odpomogla (konsumnim društvom in enakim priveskem, kakor morda tudi gotovi stranki za nekaj poslancev), da bode slovenski narod rešen teh prevzetnih in prismojenih ljudskih rešiteljev in se po prebiti dobi nesreče boljše organiziral le sebi in ne drugim v prid. To je naše mnenje. Ne straši nas, da navidezno cvete vse to, ker vemo, da je ta cvet le naglo minljiva cvetka — mak, ki se hitro ospe in je ni več. Tudi nam je vse jednako, če se izigrava proti nam — vera. Ostali bomo mi, ostalo bode ljudstvo, ostala pa ne bode organizacija, ker ni naravna in pripravna, ampak umetna bode — preta. Za opomnjo bodi

povedano, da ta dopis ni iz Selce, ne iz Česnjice, temveč nekaj — ali precej višje.

K. N.

S Tolminskega, 19. februarja. (Ču-vaji državnih gozdov in učitelji na Goriškem.) Pretečeno leto je neki tovariš v nekem goriškem listu opisal gmotno stanje finančnih straznikov in učiteljev na Goriškem. Primerjaje plačo finančnega nadstražnika s plačo učitelja v II. plač. vrsti, prišel je tovariš do zaključka, da ima finančni nadstražnik čez 200 gld. dohodkov več na leto, nego učitelj II. plač. vrste.

Naj mi bode dovoljeno, da primerjam zdaj naše plače z novo regulacijo plač čuvajev državnih gozdov. Tudi jaz si vzamem v primeru učitelja II. plač. vrste na večrazredni šoli in c. kr. gozdarja II. plač. vrste.

Učitelj ima	Gozdar ima
letne plače 500 gld.	letne plače 600 gld.
stanarine 80 „	stanarine
I. petletnina 40 „	10% od
II. petletnina 50 „	plače, ako
	nima stano-
	vanja v na-
	ravi 60 „
	I. petletnina 100 „
	Aktivitetna
	doklada . . 120 „
	Odškodnina
	za drva, ako
	nima „in na-
	tura“ 70 „

skupaj . . 670 gld. skupaj . . 950 gld.

Tedaj ima c. kr. gozdar na leto 280 gld. več, nego učitelj. Gozdar II. pl. vrste, kateri ima stanovanje v reviru in sicer v erarični hiši, ima na leto 840 gld. plače, prosto stanovanje, vsako leto 20 m³ drv in poleg tega še toliko zemljišča, da lahko redi 2 do 3 krave. Tak gozdar ima faktično čez 1000 gld. letnih dohodkov.

Gozdarji I. plač. vrste imajo na leto 1050 gld. plače, poleg tega pa še prosto stanovanje, 20 m³ drv in toliko zemljišča, da lahko rede 2 do 3 krave, tedaj imajo taki gozdarji do 1300 gld. letnih dohodkov. To so dohodki, s katerimi se da primerno živeti, in take dohodke privoščim iz srca c. kr. gozdarjem.

Opomniti je še, da ima vsak gozdar v slučaju bolezni pravico do enoletnega brezplačnega preskrbljenja v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici in sicer mu je na razpolago II. razred v omenjeni bolnišnici.

Tako skrbi gozdni erar, oziroma vlada za svoje uslužbence, med katerimi je mnogo takih, ki so v svoji mladosti bili drvarji in ogljarji in so se nekateri še le pri vojaki naučili za silo brati in pisati; mnogo analfabetov se nahaja pa še zdaj med starejšimi gozdarji.

Navedel sem to, da opozorim gg. državne poslance na dejstvo, da skrbi državna vlada veliko bolj za uslužbence, kateri čuvajo smreke in hoje, nego za nas učitelje, kateri čuvamo in vzgojujemo državi mladino v zveste in poštene državljane.

Bliža se novo zasedanje državnega zbora! Gospodje državni poslanci! Vi poznate težavni poklic ljudskega učitelja, vam je znana duševna izobražba tega stanu, a vam so tudi iz premnogih dopisov in člankov znane naše težnje, znana vam je naša beda, naše obupno gmotno stanje, ki je v sramoto moderni državi! Prosimo vas, zahtevajte v prihodnjem zasedanju državnega zbora od slavne vlade, naj ista ukrene potrebno, da bodo dežele zamogle plačevati svoje ljudske učitelje tako, kakor plačuje država svoje uradnike zadnjih treh činovnih razredov.

Gospodje deželni in državni poslanci! Upam, da nijeden izmed vas ne smatra naše prošnje za neopravičeno in pretirano!

Ali zasluži človek, ki se je pripravil do 20. leta za svoj poklic, kateri se je posvetil težavnemu, a vzvišenemu stanu vzgojitelja mladine, da mora takorekoč stradati in shirati?

Koliko tovarišev že krije črna zemlja, ker jih je pobrala neizprosna smrt v najlepši moški dobi! Šli so prezgodaj v večnost, ker si niso mogli privoščiti boljše hrane in v bolezni boljše postrežbe; morali so si marsikaj sebi v škodo prikrajšati, da so svoje otroke mogli nasiti. žalostno ali resnično!

To spričuje mnogo skromnih nagrobnih spominkov na naših pokopališčih. In na vsakega teh spomenikov bi se lahko z vso pravico zapisalo:

Tu počiva vzgojitelj mladine, kateri je posvetil vse svoje duševne in telesne moči svojemu narodu, a domovina je skrbela za njegov prezgodnji grob.

—y—

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. februarja.

— Osebnost. Vojni zapovednik fcm. vitez Succovaty je prišel včeraj na inspekcijo v Ljubljano.

— Častno občanstvo je občina Adlešiče podelila okrajnemu glavarju v Črnomlju, gosp. Jos. Orešku.

— S klerikalci nikdar paktirati! Pod tem zaglavjem pišejo nam iz Novega mesta: Kakor ste že poročali, sklenili so načinci kompromis s klerikalci za volitev v okrajni cestni odbor novomeški. Mi smo besedo pošteno držali, klerikalci so se pa na tihem na boj pripravljali, in na dan volitve v kmetskih občinah z vsemi svojimi kandidati prodrli. Prav se nam godi, ker se vedno tem zvitrogom verjamemo. Klerikalci na deželi so verni učenci svojih mojstrov, dež. poslancev v Ljubljani. Kakor so leti svojo besedo snedli v raznih vprašanjih, tako n. pr. višjo dekleškošolski in gledališki aferi ter pozneje pri občinskih volitvah ljubljanskih in pri deželnozbornski volitvi v Kranju in Škofji Loki, tako se nam je tudi sedaj tukaj pripetilo. Iz tega sledi, da so klerikalci povsod jednaki, in da ne smemo odslej nobenemu klerikalcu zaupati, in naj se isti Peter ali Pavel, ali pa celo „Pepe“ imenuje. Večkrat bili smo mnenja, da včasih vendarle kako preostro zapišete, zlasti da imamo Dolenjci preostrega člankarja med nami. Spokorjeni smo. Ta volitev je napravila iz nas Savlov Pavle. Klin s klinom! Saj vam ta nepoštena družba tudi ne prizanaša. Prepričani smo, da nam je veleposestnik mnogo manj nevaren, nego klerikalec-besedosnedež in bomo iz tega v bodočnosti vse posledice izvajali. Pri tem menimo pa tudi, da nam ne bo mogel niti g. kurat Koblar očitati, da nismo narodni. Kot bivši blagajnik družbe sv. Cirila in Metoda nas pozna, da smo večkratni pokrovitelji in zlasti pozna vzorno narodno vzgojeno gospico Majzeljevo, hčerko — od klerikalcev zavratno vrženega dosedanjega načelnika — kot neumorno nabirateljico darov za to družbo. Slednjič si ne moremo kaj, da ne bi svoje začudenje izražali nad vašim ponedeljskim člankom, v kojem govorite o nekih „na pol kuhanih mehkužnih“ v narodni stranki, ki se še vedno zaljubljuje ozirajo po klerikalcih in o „polovičarstvu“, ki še vedno skuša ustaviti napredovanje narodne stranke in razmajati šibko organizacijo. Za Boga! Vi v centrali morali bi nam deželanom v jedinstvi v izglede biti, saj dobro znate kolikokrat so vas klerikalci že na led speljali. Upamo, da nimate mnogo takih nezadovoljstev. Vendar smo radovedni, kdo so ti? Torej na dan z imeni, da se jih bomo znali ogibati. Pa ne, da bi bili isti gospodje, ki nosijo svojo modrost na tržaški trg prodajati? No, ti vam niso nevarni! Vsekako bilo bi umestno nas deželance nekoliko natančneje poučiti.

— Kdo postane župnik na Igu. Znani kaplan dr. Mauring se močno trudi, da bi dobil župniško župnijo. Ta želja ga je menda tudi napotila, da je umaknil vse tožbe, katere je bil naperil proti našemu listu zaradi nekaj, zanj malo laskavih notic. Komaj je župnik Dolenc umrl, že je dr. Mauring naglal svedrce, da so morali prositi, naj bi se Mauringu župnija podelila. Oglasil pa se je tudi občinski odbor in prosil, naj se Mauringu župniška župnija ne podeli in to radi silne zdražbe, ki jo je povzročil v fari, pa tudi radi drugih njegovih lepih lastnostij. Doslej še nismo izgubili vsega upanja, da pri odločilnih faktorjih vendar le zmaga zdrava pamet, in da dobi župniško faro drug mož. Če bi postal dr. Mauring župnik na Igu, bi to ves svet smatral kot plačilo in priznanje njegovega dozdanjega počenjanja, s katerim je povzročil veliko sovraštva in veliko pohujšanja, in ki bi se še neizobraženemu človeku zamerilo, kaj še duhovniku. Mauring ni mož, ki bi mogel biti župnik na Igu. Kdor tega ne uvidi, je ali slep na obe očesi, ali pa hoče, da naj se sedanje neznosne razmere na Igu še

poglobe in poostre. Kdor tako misli, naj ne pozabi, da so današnji lžanci potomci tistih mož, ki so v preteklih časih že razne posvetne in duhovske mogotce ugnali v kozji rog.

— „Izgubljeni Bog“. Podlistek, ki smo ga priobčili pod tem zaglavjem, je sedaj izšel v posebni knjižici in se dobiva v „Narodni Tiskarni“ kakor tudi v knjigotržnicah izvod po 20 vinarjev. Ta povest, ki se naslanja na resnične dogodbe, je po vsem Slovenskem obudila največjo senzacijo. V njej se zrcali delovanje in nehanje duhovnikov-konsumnikov, tistih nesrečnih ljudi, ki so v naši deželi povzročili neizmerno veliko gorja in pohujšanja, v njej se zrcali sploh življenje v konsumnih društvih na deželi, pa tudi globoka in resnična religioznost pisateljeva. V tem, ko je pisatelj na jedni strani vstvaril zlatega humora in perečega sarkazma polno sliko konsumskega življenja, je na drugi strani podal idealno podobo Odrašenika. Kdaj je kateri slovenski klerikalni pisatelj tako poetično pregnantno in duhovito popisal Kristusa in vodilno idejo božjih nauk kakor liberalni in brezverski dr. Ivan Nevesekdo? Želeti je, da bi se knjiga kolikor mogoče razširila med ljudstvom. Da se to omogoči, določila je naša tiskarna jako nizko ceno. Naj bi torej vsakdo deloval v svojem krogu, da se knjižica razširi mej narodom, saj bode marsikomu odprla oči!

— Slovensko gledališče. S sinočnojo slavnostno predstavo, h kateri se je zopet zbralo mnogobrojno občinstvo, ki je zasedlo z malimi izjemami skoro vse prostore, je bila zaključena vrsta jubilejskih predstav. Prav je, da so kot zaključek igrali izvirno slovensko igrano v prav je, da je prišel dvigniti ta praznik slovenskega gledališča g. Borštnek iz Zagreba. Igrali so „Rokovnjače“ — torej domače delo, ki je danes največja privlačna sila slovenskega gledališča, ki je zbudilo zanimanje povsod, koder govore o našem gledališču. Gospod Borštnek je igral Nandeta. Napravil je iz te vloge vse, kolikor more napraviti pravi umetnik: ustvaril je velesimpatičnega junaka, katerega žalostna usoda in tragiška smrt pretresata človeku dušo. Odkritosrčno moramo priznati, da še nismo videli takega Nandeta v „Rokovnjačih“. Do drugega dejanja je njegova vloga neznatna. V drugem delu drugega dejanja ima Nandeta priliko, da pokaže lepoto svoje duše v prizoru s Polonico, da pokaže v dalnjem dialogu z njo svojo bol. Oboje je igra in beseda Borštnikova kazala tako mojstrsko, istinito, da je bila prava slast! Naravnost velik je bil v prizoru, ko mu gleda iz oči v oči človek, ki je kriv njegovega nesrečnega življenja. Z drugačno zaslombo so igralcev bi bil uspeh tega prizora še mnogo večji. Prekrasno mu je uspel tudi prizor z bratom Štefanom, v katerem je Borštnikova naravna igra segala mnogim do srca. Takisto dovršen je bil Borštnek v zadnjem prizoru s Polonico. Skratka: g. Borštnek se je izkazal tudi to pot velikega umetnika. Občinstvo ga je srčno pozdravljalo in ga ves večer odlikovalo z burnim ploskanjem. Po prvem dejanju je dobil v dar velik lovorov venec s trakovi, takisto g. Inemann, ki je igral neznatno ulogo gostilničarja Vlagarja. Bivši in sedanjí režiser sta prejela zasluženno vidno znamenje priznanja in simpatij. — Druge vloge so bile v starih spretnih rokah Le hlapec France, dasi isti g. Veble, je bil vendarle prebasta in — pregrd! Orkester je igral med posameznimi dejanji same izbrane skladbe odličnih domačih skladateljev: I p a v e o overture k „Teharskim plemičem“, Foersterjevo overture h „Gorenjskemu slavčku“, Parmovo Kolo iz „Urha, grofa celjskega“, Gerbičovo overture h „Kresu“ in Vilharjevo overture k „Smiljani“. Zadnji dve smo čuli sinoči prvič v slovenskem gledališču. Dobili smo vtisk, da sta to skladbi bogato nadarjenih mojstrov, ki sta položila v ti temeljiti svoji deli obilico bogastva bogatih svojih muz. Mogoče pride še kdaj čas, da bomo čuli tudi obe operi. Fiat! —a—

— „Sokolova“ maskarada. „Kaj veseli bi ne bili, dokler Bog nam zdravje da?“ to je pač geslo vsacega človeka, ki ima le malo tistega božjega daru, kateremu pravimo humor, posebno pa še zdaj v veseljem, norčavem predpustnem času. Z brzimi koraki hiti h koncu Kurentovo kraljestvo, le še teden dni in minulo bo, potresli si

bomo glave s pepelom ter premišljali, kako mine vse! Včeraj pričeli so dekoraterji „Sokolovi“ z delom in v tednu dni hočejo preustrojiti „Sokolovo“ dvorano v divno afričansko pokrajino, da se bode moral čuditi vsakdo, ki bode stopil vanjo. Veliki zadnji prospekt slikan je na platno in predstavlja gornjeafriško pokrajino v Egiptu s sfingami, piramidami, palmami in vodami v oazah. Skratka, perspektiva iz osrednje Afrike, kjer se bode vršila glavna zabava, je prav plastična in dobro izbrana. Osrčje Afrike bode kazalo ob straneh dvorane primerno dekoracijo s tropičnimi ovelicami in raznoterim živalstvom teh krajev. Nebroj strupenih kač in močeradov je že pobitih, da bodo služili v okrasek dvorane, samo bolj nedolžne žive ptice, kakor smejaajoče se papige itd. bodo s svojim živahnim smejanjem in raznovrstnim klicanjem in petjem oživljale palme in zelenje ter dajale vsej pokrajini neobičajen značaj. Proti jugu pa se bode videlo v Transvaal na bojno polje v taborišču Burrov in Angležev, ki pa sklenejo za te dni premirje in hočejo po deputaciji pogledati, kaj se bode godilo v osrčju Afrike. Oglasile so se že razna skupine dražestnih zastopnic krasnega spola, razposajenih znanih klovnov, velik cirkus z raznimi eksotičnimi umetniki, ki bodo izvajali čudovite „kunšti“, kakoršnih še ni videlo doslej človeško oko in jih tudi več ne bo itd. itd. Vsega ne moremo in ne smemo povedati že danes, toliko pa je gotovo, da tacega življenja, kakoršno bo zadnji dan Kurentovega kraljevanja v „osrčju Afrike“, še ni bilo na tem grešnem svetu dozdej.

— Realčni zakon, kakor ga je sklenil deželni zbor kranjski v zadnjem svojem zasedanju, ni dobil cesarske sankcije.

— Jour-fixe slovenskega umetniškega društva se vrši danes večer zopet redno ob 8. uri. Društveni člani in prijatelji so vabljeni, da se ga udeležijo v obilnem številu.

— Poročil se je zdravnik v Celju g. dr. A. Praunseis z gospd. Ireno Kultererjevo, hčerko koroškega rodoljuba g. dr. Kultererja, odvetnika v Velikovecu. Čestitamo!

— Žensko pomožno društvo Rudečega križa za Kranjsko v Ljubljani ima dne 2. marca ob 11. uri dop. na Turjaškem trgu štev. 5 v III. nadstropju svoj redni občni zbor.

— Zlato poroko praznujeta danes vrla slovenska roditelja Andrej in Marija Ponebšek na Libergi pri Litiji v krogu svoje rodbine in iskrenih prijateljev. Starišem g. dr. Janka Ponebška želimo ob tej redki svečanosti še mnogo srečnih let.

— Za plesni venček poštnih in brzojavnih uslužbencev, ki se bode vršil jutri, dne 22. t. m., v dvorani starega strelišča, se kaže vsestransko zanimanje in je brez dvoma, da bo ta zabava jedna najlepših letošnjega predpusta. Razposlalo se je jako mnogo vabil, a vzlic temu jih je še zmanjkalo, toliko je došlo oglasil. Kdor slučajno ni dobil vabila, naj to blagohotno oprosti in naj se vzlic temu udeleži veselice vrlih in neutrudnih poštnih uslužbencev, ki v polni meri zaslužijo simpatije, katere uživajo v vseh krogih ljubljanskega prebivalstva. Glede ustopnic pripomnimo, da plačajo gospodje po 2 K. Ako pride z njimi jedna dama, ne plača ta nič, vse druge dame, ki pridejo z njimi pa plačajo po 2 K.

— Grozen potres se je primeril dne 19. t. m. ob 5 uri zjutraj pri vasi Podpeč pri Preserju. V kamnolomu Knez & Supančič je padlo namreč nakrat 15.000 kubnih metrov kamenja iz višočine 40 m. Potres je bil tako močan, da so ga ljudje pol ure daleč čuli. Delovodja je poprej zadelal vse uhode tako da se ni mogla zgoditi nikaka nesreča. Stavbniki imajo zdaj več kamnja kakor ga bodo letos v Ljubljani potrebovali.

— Na južnem kolodvoru so včeraj zvečer okoli 9. ure pri prevažanju trije vagoni tovarnega vlaka s tira skočili. Nesreča se ni nobena pripetila.

— Tatvina. Na opekarni kranjske stavbne družbe v Kosezah je bil ukraden 16 m dolg, 15 cm širok in 7 mm debel jermen za stroj, vreden 100 kron.

— V Ameriko jo je hotel popihati črevljarski pomočnik Janez Hren z Vrha v okraju Rudolfovem, pa je moral ostati v Ljubljani, ker ga je na kolodvoru ujel po-

licaj, dasiravno je imel pri sebi potni list vojaščine že prostega Franceta Kocijančiča z Vrha.

Književnost.

— „Prosvjeta“. Vsebinska IV. broja je ta: Tresić Pavičić A.: Optimizam. Car Emin Viktor: Nadgrobni spomenik. Davila pl. Hinko: Teški dani: Combe T.: Ubogi Marcel. Jelić Luka prof.: Naše uspomene u Mlecima. Jakša Čedomil: Tucić — Nikolić: Knjiga života. Fogazzaro A.: Pjesnička lira. Domjančić M. Dragutin: U kasnu jesen. Tolstoj Lav grof: Sevastopolske pripoviesti. Listak. Slike: Drašković grof Dragutin. Prikazanje Isukrstovo. Flour J.: Petrarca i Laura. Vinea F.: Gatalica. Plovdiv. Kuba Ludovik: Bosanska baka. Marold Ludek: Kod telefona. Transvaalski rat. Brod na Kupi. Osman Digma. Kalif Abdullah.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. februarja. V poslanski zbornici je danes že vse živo. Večina poslancev je že tu in imajo danes vsi klubi seje, izvzemši samo „Slovansko krščansko narodno zvezo“. Dopoldne je imela parlamentarna komisija češkega kluba sejo. Udeležil se jo je tudi minister Rezek. Zvečer ima češki klub sejo. Rezek se tudi te udeleži. Razpravljalo se bo o vprašanju, ali naj Čehi nadaljujejo obstrukcijo ali ne. Okoli tega vprašanja se suče ves notranji položaj.

Dunaj 21. februarja. V sinočni seji parlamentarne komisije poljskega kluba, katere se je udeležil tudi minister Pięta k se je pri razpravi soglasno povdarjalo, da mora klub delati na to, da Čehi opuste obstrukcijo.

Dunaj 21. februarja. Češki člani spravnih konferenc so ministrskemu predsedniku Körberju izjavili, da se bode češki klub brez dvoma odločil za nadaljevanje obstrukcije, ker se ni restituiral češki notranji uradni jezik.

Dunaj 21. februarja. Jutrišnja „Wiener Zeitung“ bo prijavila imenovanje dr. Bilinskega guvernerjem avstro-ogrske banke in imenovanje šestih novih členov gospodske zbornice. Mej temi bosta dva levičarja, dva desničarja in dva pristaša srednje stranke.

Praga 21. februarja. „Nar Listy“ javljajo, da sta se dva odlična člana poljskega kluba jako določno izrekla proti češki obstrukciji. Prvi je dejal, da bi desnica takoj razpadla, če bi Čehi začeli obstrukcijo, drugi pa, da bi se Čehi v tem slučaju pač nikdar več ne mogli približati desničarskim strankam, ker so Čehi liberalci, druge desničarske stranke pa so vse konservativne.

Praga 21. februarja. Pri včerajšnji dopolnilni državnozbornski volitvi v mestni skupini Slany-Kladno je dobil mladočeški kandidat profesor dr. Čelakovsky 1061, kandidat radikalne stranke odvetnik dr. Baxa 825 in kandidat radikalne napredne stranke učitelj J. Mrazík 726 glasov. Potrebna je ožja volitev mej Čelakovskim in Baxo. Poslanec dr. Stransky je šel na volišče agitovat za Čelakovskega. Mladočehi upajo, da rešijo ta mandat s pomočjo radikalno napredne stranke, ki nasprotuje Baxi radi njegovega antisemitizma.

Brno 21. februarja. Bivši minister, baron Alojzij Pražak praznuje danes svoj 80. rojstni dan.

Bruselj 21. februarja. Transvaalsko poslaništvo javlja, da je armada generala Cronje še popolnoma intaktna, da je dobila mnogo pomoči, in da je zastavila pot v Blomfontain. Poslaništvo je prepričano, da Angleži ne pridejo v Blomfontain.

London 21. februarja. „Times“ pravi, da merijo angleške operacije proti Cronju na to, da ga od vseh strani obklopijo in ga prisilijo se udati. List pravi, da se je položaj Angležev prav znatno zboljšal.

London 21. februarja. Burski vojni svet je sklenil, opustiti obleganje Ladysmitha, in je odredil, naj Buri zapuste Natal ter se umaknejo na transvaalsko mejo. Ta sklep se je že izvršil.

Darila.

Uredništva našega listastar poslala:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Fr.
Zagorjan v Cerknici 7 K, nabral pri veselici ga-
silnega društva v Cerknici dr. J. Červeny. — Iz
nabiralnika v gostilni „pri Jurju“ na Poljanski
cesti v Ljubljani 7 K. — Skupaj 14 K. — Živeli
darovalci!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti
težkotam prebavljenosti in vsem nasledkom mno-
gega sedenja in napornega duševnega dela je
uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni
„Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebav-
ljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in
topilen učinek. Škatljica velja 2 K a. v. Po poš-
tnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar
A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI,
Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno za-
hlevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z var-
nostno znamko in podpisom. 3 (11—3)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 68.

Dr. pr. 1004.

V četrtek, dne 22. februarja 1900.

Tenorist g. Titus Olszewski kot gost.

Glumači.

Muzikalna drama v dveh dejanjih in s prologom.
Besede in glasbo zložil R. Leoncavallo. Kapelnik
g. Hilarij Benisek. Režiser g. Josip Noll.

Potem:

Cavalleria rusticana.

Melodram v jednom dejanju. Spisala Targioni-
Tozzetti in Menasci. Uglasbil Pietro Mascagni. —
Kapelnik g. Hil. Benisek. Režiser g. Jos. Noll.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.
Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri. — Konec po 10. uri.

Prihodnja predstava v soboto, 24. februarja 1900.
Tenorist g. Titus Olszewski drugičkrat kot
gost v naslovni ulogi opere „Faust“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. februarja: Rozalija Franc, usmil-
jenka, 36 let, Radečkova cesta št. 11, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 14. februarja: Marija Kerše, perica,
36 let, jetika. — Ivan Jagodic, vdovec 31 let, kap.
Dne 16. februarja: Marija Možina, posest-
nikova žena, 68 let, srčna hiba. — Ivan Zaplotnik,
gostač 53 let, naduha. — Ivan Žalud, c. in kr.
računski stotnik, 47 let, rak.

V hiralnici:

Dne 17. februarja: Marijana Osolnik, delav-
čeva žena, 62 let, ostarelost.

Dne 18. februarja: Terezija Pajer, gostija,
86 let, ostarelost.

Dne 20. februarja: Ana Plut, gostija, 41
let, kap.

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 308.3 m. Srednji arčni tlak 736.0 mm.

Februar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
20.	9. zvečer	718.3	5.8	sr. sever	skoro jas.	
21.	7. zjutraj	720.2	0.1	brezvetr.	megla	
	2. popol.	720.0	6.4	sr. jug	dež	5.9 mm

Srednja včerajšnja temperatura 8.1°, nor-
male: 0.3°.

Dunajska borza

dne 21. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 70 h
Skupni državni dolg v srebru	99 „ 65 „
Avstrijska zlatna renta	98 „ 80 „
Avstrijska krona renta 4%	99 „ 65 „
Ogrska zlatna renta 4%	98 „ 80 „
Ogrska krona renta 4%	94 „ 10 „
Avstro-ogrski bančni delnice	126 „ 25 „
Kreditne delnice	235 „ 70 „
London vista	242 „ 50 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	115 „ 22 „
20 mark	23 „ 62 „
20 frankov	19 „ 29 „
Italijanski bankovci	89 „ 80 „
C. kr. cekini	11 „ 38 „

Izšla je brošurica

„Izgubljeni Bog!“

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“.

Cena 20 vinarjev.

Solicitator

popolnoma izvežban v vseh odvetniških in
notarskih zadevah, samostalen koncipient,
želi sprejeti službo v odvetniški ali no-
tarski pisarni. Pogoji po dogovoru.

Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega
Naroda“ pod „solicitator“.

(369—1)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih
in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce
(Buchberg), pošta Pletrovče (Pletrovitsch)
pri Celju.

(143—11)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga iz Trbiča.** Ob 12. uri 5 m. po oči osobni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiča.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Coriha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 58 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Kašelj in hripavost

odstranijo najhitreje
lekarnarja Piccoli-ja
salmiakove pastile.

Te so najboljšje preprečilno sredstvo
proti enakim slabostim v mrzli letni dobi.

1 zavitek 10 kr.

Vnanjim naročnikom se pošilja 5 zavit-
kov za 50 kr. poštne prosto, ako se zne-
sek naprej vpošlje v znamkah ali s pošto
nakaznico. (2283—10)

VABILO

plesni veselici

katero priredi

Ivan Godec, gostilničar
v Židovski stezi h. št. 4

v nedeljo, 25. svečana 1900.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Vstopnina 30 kr. za osebo, dame proste.

Godbo oskrbuje 12 tamburašev.

Za dobre pijače in jedila, kakor za
točno postrežbo je najbolje skrbjeno.

K obitemu obisku najljubše vabi

(367—1) **Ivan Godec.**

Compagnie Générale Transatlantique

francoska proga z brzimi poštami parobrodi Basel-Pariz-Havre-New York.

Vožna cena v III. razredu iz Basela v New York 80 (osemdeset) gld.

Prihodnje odplutbe:

iz Basela	8. februarja	iz Havra	10. februarja	parobrod	„La Touraine“
„ „	15. „	„ „	17. „	„ „	„La Normandie“
„ „	22. „	„ „	24. „	„ „	„La Bretagne“
„ „	1. marca	„ „	3. marca	„ „	„L' Aquitaine“
„ „	8. „	„ „	10. „	„ „	„La Gascogne“
„ „	15. „	„ „	17. „	„ „	„La Touraine“

Za sklepanje pogodb se priporoča

(235—7)

Zwilchenbart, 9 Centralbahnplatz, nasproti kolodvora, Basel (Švica).

Zahtevajte vselej Maršner-ov

češki kakao

ki ga imenitni zdravniki priznavajo za
najboljšega, in

češko čokolado

ki je tujim izdelkom vsaj jednaka, ako
jih ne prekosi. (371—1)

A. Maršner, Praga, Kral. Vinohrady.

Na prodaj v Ljubljani imajo: Jos. Šumi, R. Petrič,
Ph. Novotny, Ivan Jebračin; v Mariboru: J. Pelikan;
v Celju: F. Jakovič, Ivan Vrečko.

Jožef Makovec

na Bregu št. 20

stavbinski in pohištveni pleskar, pis-
miski slikar in lakirar pločevin

se usojam p. n. občinstvu naznanjati, da
sem postavil **lakirarsko peč**
za lakiranje na pleho-
vino in na železo po naj-
novejšem načinu, ter prevzemam lakir-
anje biciklistskih stojal, kopalnih
ban, vodnih škafov, tas, plehastih
tablic, vozniš svetilk itd. itd.

Vzorci vseh vrst lesnih imitacij po
izberi brez vsake konkurence po najnižjih
cenah. (372—1)

Prodajam tudi

oljate barve, lak in firnež.

Novo fotografsko podjetje

„Triglav“

v Ljubljani, Wolfve ulice 6

(preje Gledališke ulice, v filijalki D. Ravseka)

otvori dne 15. tek. meseca

zadej na vrtu

svoj atelijé.

Cene najfinejše izvršenim fotografijam
so nastopne: (308—3)

6 kom. v vizitni	obliki samo 2 gld.
6 „ v kabinetni	„ „ 5 „
6 „ v Makart-	„ „ 8 „

Za izborni izvršitev popolna garancija.

Šivalni stroji
najboljši in najcenejši.

Cenj. g. ženinom in gdč. nevestam

srebrnine in zlatnine, ure, verižice, prstane, stenske ure,
budilke. Namizna oprava (žlice, vilice, nože) iz pravega in kina srebra.

Vse to po jako nizkih cenah in najnovejše vrste.

Za obilen obisk se priporočam z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar

na Velikem trgu nasproti rotovža.

Styria novi modeli
1900 za
imam že v zalogi.